

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztőnk háboruban léte alatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLNÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:
Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónapra 1 " 20

Ellentállanak az oroszok a Strypa mentén

Budapest, aug. 31.

Orosz hadszíntér:

Kuctól északra és északkeletre ellentálló orosz haderőt tegnap heves harcok között dél felé vetettük vissza. 12 tisztet, több mint 1500 főnyi legénységet elfogtunk, 5 gépfegyvert, 5 mozdonyt, 2 vasúti vonalat és nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltunk. Csapatunk Swiniutzky—Gorochow—Radziechow és Turze mellett is kényszerítették oroszokat, hogy visszavonulást folytassák. Radziechowtól délre Budapest es. és kir. gyaloghadosztály ezredei szokott vitézséggel rohammal foglalt el egy erősen elszánt védelmi vonalat. Strypa mentén átkelés kísérésük miatt folyik a harc és az oroszok itt üldöző csapatunk előnyomulását egyes helyer kemény ellentámadásokkal gátolják. Dnyeszter mellett és besszarábiai határon nincs újság. Kobrintól északra küzdő seregeink a Michiawez felső folyásán fekvő Pruzany-ig nyomult elő.

Délkeleti hadszíntér:

Brzezanytól északra az ellenségén áttört és üldöző német és osztrák magyar csapatokat nagyobb orosz erők ellentámadása a Strypa mentén helyenkint feltartóztatta.

Höfer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Újabb orosz ajánlat Románának

Páris, aug. 31.

A Temps jelenti, hogy Oroszország biztosította Romániát követelésének teljesítéséről. Oroszország nemcsak ahhoz járulna hozzá, hogy Románia Ausztriából és Magyarországból megkapja a kívánt területeket, hanem az orosz kormány hajlandó Besszarábia területéből is engedményeket tenni. A francia félhivatalos szerint belegyeznek az entente hatalmai abba is, hogy Románia egyelőre maradjon csak az ententere nézve kedvező semlegességben és hadseregével való beavatkozása a háborúba csupán akkor történjék meg, ha Románia az időt erre kedvezőnek fogja találni.

OLASZ HÁBORU

Olasz támad — olasz bánja

Olasz hadszíntér:

Délnyugati harcvezetőn tegnap sem voltak nagyobb. A romániai ellenség két előretörését és azonkívül egy, a tolmecini hídfő déli része és egy Flitsch mellett a völgyet védő hadállásunk ellen intézett támadást vertünk vissza. Höfer.

TÖRÖK HARCTÉR

Jelentéktelen akciók a Dardanelláknál

Konstantinápoly, aug. 31.

A főhadiszállás jelenti:

Anaforta szakaszon ellenség tegnap semmiféle akciót sem kísérelt meg. Tüzérségünk egy ellenséges torpedónaszád elűlő részén tüzet okozott. Ari buranál semmi jelentős esemény. Sedil-Bahnál tüzérségünk balszárnyon elpusztított egy bombavetésre berendezett ellenséges állást. Többi fronton semmi újság.

Megérkeztek az olaszok a Dardanellákhoz

Bukarest, aug. 31.

Az „Adeverul”, „Universul” és még több román lap jelenti Konstantinápolyból, hogy az első olasz szállítmányok megérkeztek a Dardanellákhoz. A csapatok kihajózása folyik.

A „Daily Express” vezető helyen foglalkozik az olasz csapatoknak a Dardanellák felé történő támaszai és arra az eredményre jut, hogy az első olasz ágyú eldördülése a törökök ellen ki fogja kényszeríteni az olasz-német kenyértörést is és Németország kénytelen lesz hadat üzenni Olaszországnak, bár eddig vonatkozott ezt a lépést megtenni.

Küldjék a börtönlakókat a frontra

Zürich, aug. 31.

A párisi „Journal” ban Jaques Dhur azt írja, hogy a rabokat küldjék a frontra. Dhur szerint a józan észsel ellenkezik, hogy amíg rengeteg becsületes ember, aki a törvénnyel soha ellentétbe nem került, kénytelen a harctéren életét veszélyeztetni, addig olyan emberek, akik egész életükben betörésekből, rablásokból élnek és gyilkosságokat követnek el, most a tömlőök falai mögött teljes biztonságban érik magukat. Igen helyesen volna, ha most ezeket a bűnösöket felhasználnák és a harctéren küldenék őket, ahol a veszélyesebb feladatokat bíznák rájuk. A hajók fűtőhelyiségeiben is igen jól lehetne őket használni. Ezeket a helyeket úgy is igen sok becsületes ember megy tönkre az egészséget megőrlő munkától. Még az állam is pénzt takarítana meg ezáltal, mert a rabkatonák halála esetén nem kellene az özvegy és az árvák eltartásáról gondoskodnia. Ha azonban életben maradnak és kiűntetik magukat, akkor meglehet őket dícsérni valami módon ha nem is a napiparancsokban. A mai állapot veszélyes a társadalomra, mert emellett becsületes embereknek meg kell hozni a legnagyobb véráldozatot és eközben a börtönök lakóinak száma lassan gyarapodik.

Emlékkő felszentelés a rajvonal mellett

Érdekes harctéri leírást küldött a „Magyarország”-nak egyik olvasója:

Galiciának egyik városkájában vagyunk, a Dnyeszter mellett. Az egyébkor esendes, néptelen utcákon ma nagy a sürgés forgás. Csinos lengyel és ruthén leányok virágokkal a kezükben, mennek a ter plomba; a férfiak koszorúval a kezükben, hogy azt majd elhelyezze a hősök sírján, részvétük ily módon is kifejezésre jusszon. Kénn a síroknál Krizs Arpad dr. tábori lelkesünk szorgoskodik, hogy a kedves testvéreink hon- és segítségével elhelyezze a tábori oltárt. Öreg ruthén nénék és leányok gyönyörű virágokat hintenek a sírokra, miközben esendesen zokogva imádkoznak. A négyszög-alaku sarkert, méter nagyságu sodronykerítéssel van körülvéve, amelynek jobb felső sarkában áll az emlékkő, messzeláthatóan belevésve:

Ringó buzakalászt, anya esókot
[nem siratának
Mert a szívükben hűn élt a ma-
gyar becsület.
Testük fenn porlad, messze az
[édes hazától,
Haj, de a szellemük ott röpökd a
[bércek alatt.

Nyolc óra tájban egy muszka ágyulóvés mintegy jelzi, hogy a rajvonalból elindult a diszszázlőalj. Vedres László százados vezetésével jönnek a fiúk, hogy még egy disztűzzel bucsuzzanak a hősköztől. Utánuk a 20. honv. népf. a 22. honv. menet és a 231. honv. népf. zászlóalj az alkalomra alakított énekkara jön, mind egyenesen a fedezékekből. Mély megilletődéssel állják körül a pazarul feldisztített sírokat, megnéznék minden fejtét, hogy hátha akad egy földi vagy századbeli.

Az öreg dnyeszter-parti hegyek ájtatos daloktól visszhangzanak. Megérkezett a menet mind a két templomból. Az egyiket a román. kath. plébános, a másikat a gör. kath. ukrainista plébános vezeti. Szép egyházi énekeket énekelnek az élő egyházi lobogót lenget a szél. A város képviselőtében itt van a polgármester vezetésével a képviselőtestület. Tíz óra pontosan megérkeznek Henriquez altábornagy hadtest-, Kaiser hadosztály- és Békessy dandárparancsnokok nagy kísérettel.

Megkezdődik a gyászmise. Az áhitatos ima közben mintegy műsoronkívül szám jön a muszka üdvözlő ágyulóvése. A gyászmise alatt a 231. honv. népf. zlj. énekkara énekel, Bakó Andás főhadnagy vezényletével. Az Ave Maria kezdetű egyházi dal következik Bakó András főhadnagy művészi hegedűjátékával. Utána a legénység magyar szent dalokat énekel. A gyönyörű magyar egyházi énekek nagy hatást váltottak ki a lengyel és ruthén résztvevőkben.

A gyászmise után a dunántúli 20. honv. népf. énekkara a Himnusz énekel. Fenséges dallamu himnuszunktól visszhangzik a bére amit a muszka egy-egy ágyulóvessel ismer el. Alig esendül el a lég, tábori lelkesünk megszentelt hős halottaink sírjait. Lélek-emelő és igaz magyar hazafizhoz méltó beszéddel emlékeztet a nemzetünk nagy napjáról, a Szent István napról. Beszéde után a ruthén plébános tesz fogadalmat, hogy a magyar nemzet e nagy napján minden esztendőben elzarándokol hűveivel együtt hős vitézeink sírjaihoz és imát mond azok lelkiüdvéért. A 22. marosvásárhelyi honv. zászlóalj énekkara énekel még s a polgármester tett fogadalmat, hogy a hősök sírja

örök disze lesz a városnak, hálával említi meg a magyar honvédek érdemeit a városért való áldozatukért.

A hősköz méltóan sikerült gyászünnepelet a király által kitüntettek feldiszipítése fejezi be. A Szózat hangjai mellett tüzi föl a hadtestparancsnok minden egyes kitüntetett büszke mellére a rendjelet s mindegyikhez van egy-két dicsérő szava. A kitüntetettek közt első a mi vitéz dandárparancsnokunk, Békéssy alezredes, akinek már e háboruban nem ez az első kitüntetése. Vedres László százados vezényletével elvonul a kitüntetettek és a tábornoki kar előtt a diszraszólalj és ezzel befejeződik az ünnepély, mely a maga nemében legalább itt a haretéren, páratlan.

A hadseregek veszteségei

M a k ó, aug. 31.

Az angol sajtó összehasonlító statisztikát közöl a XIX ik és XX ik század nagy háborúinak emberáldozatairól és arra a paradoxnak tetsző megállapításra jut, hogy a háborúk véres és pusztító volta a tizenkilencedik század folyamán nem állott arányban a fegyverkezés tökéletesedésével: s bár a jelen évszázad eddig halálatlan mészárlásokat produkált, a csatában elhulltak arányszáma inkább eszikken, mint emelkedik. A kuriózus statisztikából vesszük az itt következő adatokat: A marengei ütközetben (1800 június 14.) 35.000 osztrák 30.000 franciával állott szemben. Sebesültek, foglyok és halottakban az osztrákok hadállományuk 22 százalékát veszítették el — 7000 embert, a franciák 20 százalékát, (6000 katonát). Jénánál (1806. október 18.) 45.000 emberből álló francia hadállomány 9 százalékot veszített (4050 embert), a 70.000 orosz 33 százalékot (23.100 embert). Eylaunál (1807. február 7.) 53.000 francia közül 9540 lett harc képtelen, vagyis a had 18 százaléka, a 72.000 orosz 30.960 ember, vagyis 43 százalékot veszített. Waterlooánál (1815. június 18.) a 72.000 francia közül 26.000 lesz harc képtelen, 36 százalékot, a 156.000 emberből álló szövetséges sereg 31.200 embert, tehát 20 százalékot veszít. Froeschwiler mellett (1870 aug. 6.) a 38.000 főnyi francia sereg 6080 embert, vagyis 16 százalékot veszít, míg a 120.000 németből csak 8400, tehát 7 százalék lesz harc képtelen. Liav Yangnál (1904. augusztus-szeptember 95 ezer orosz 11.400 embert, tehát 12 százalékot veszít holtak, foglyok és sebesültek között, míg a harcban résztvett 100.000 japán közül 19 százalék hull ki a csatából. Mukdennél (1905. február-március) a 350.000 orosz 70.000 embert, 20 százalékot veszít. A japánok 300.000 főnyi hada 42 ezer emberrel, vagyis 14 százalékot fogy a csaták után. A jelen háború minden kolosszális méreteinek ellenére, nincs okunk föltenni, hogy a harc képtelenek arányszáma növekedett a múlt háborúkéhoz képest. Csak krónikai jelentőséggel említem, hogy egy francia statisztikai kimutatás arra a konkluzióra jut, miszerint

a háború első évében az összes hadviselő felek közül 7 millió ember lett harc képtelen, mint halott, sebesült, illetve hadifogoly.

NAPI HIREK

T á j é k o z t a t ó.

Naptár. Szept. 1. Szerda Róm. kath. és Protest. Farkas pk. Görög-orosz aug. 29. And. és tr. Nap kel 5 óra 17 perckor, nyugszik 7 óra 41 perckor.

Időjárás. Száraz idő várható további hőemelkedéssel. Sürgőnő-prognózis: Száraz, melegebb. Déli hőmérséklet 22-2 Celsius.

— **Rekvirált és letiltott kukorica beszálltatása.** Felhívja a rendőrhatalóság a közönséget, hogy a rekvirált és letiltott kukoricának a végső szállítási határideje szeptember 11 ike, tehát ezen ideig azt mindenki szállítsa le az Arad esanádi vasút állomásra, mert ellenkező esetben, akik ezen kötelességnek eleget nem tesznek, nemcsak hogy meg lesznek büntetve, hanem a birtokukban talált kukorica el lesz tőlük kobozva, mert sokan még a többszöri szállításra való felhívás dacára sem akarják a szállítást eszközölni, pedig a zsákokat is kivették, a kukoricát abba fel is szedték s eljárásukkal csak a hatóság munkáját akarják megnehezíteni. Szeptember 11. után a beszállítást elmulasztók ellen a kihágási eljárás folyamata lesz téve s a kukorica elkobozásán kívül 2 hónapig terjedhető elzárással, azonkívül 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve.

— **A polgárorok parancsnoka.** Szemerey Zsigmond törvényszéki bíró ugyanilyen minőségben Keeskemétre való távozása okából a viselt polgáror parancsnoki állásról lemondott. Miután Szemerey Zsigmond ezen teendőit oly ügybuzgalommal látta el, hogy ezáltal a rendőrségnek lényegesen segítségére volt. Távozását sajnálattal veszi bizonyára tudomásul a közönség is. A megüresedett polgárorparancsnoki állás betöltése fontos és szükséges lévén, Rákossy Gyula rendőrkapitány ezen állást szept. 5 én vasárnap d. e. 11 órakor a városháza közgyűlési termében választás útján fogja betölteni. A választáson csakis tényleges szolgálatban levő polgárorok vehetnek részt. Ezért a rendőrkapitány felhívja a polgárorokot, hogy igazolványaikkal a jelzett helyen és időben minél számosabban jelenjenek meg.

— **Dolgozzunk vasárnap is.** Katonai részről felhívták a hatóság figyelmét arra a jelenségre, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság olyan helyeken is, ahol munkáshiány cimen a katonaság segítségét nagy mértékben veszi igénybe s ahol ilyen célból még elsőrendű katonai fontosságú munkálatoktól is szabadságolások történtek, a vasárnapi munkától teljesen tartózkodik, holott a vasárnap felhasználásával csökkenteni lehetne a munkáshiány gazdasági hátrányait. A gazdasági munkálatok sürgős elvégzéséhez fűződő fontos érdekekre való tekintettel és a rendkívüli idők rend-

kivüli feladataira való utalással figyelmébe ajánlom a mezőgazdasággal foglalkozó lakosságnak, hogy a jelen rendkívüli időkben az istentisztelet csendjét nem zavaró módon a vasárnap felhasználásával is igyekezzenek a feltétlenül szükséges gazdasági munkákat lebonyolítani, különösen amidőn kedvezőtlen időjárás által késleltetett sürgős munkák elvégzéséről van szó. Gera, h. polgármester.

— **Katonai sorozás alól mentesített tenyészkanccák.** A lőtenyésztő közönség tudomására hozom, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur a f. év aug. 14 én kelt 5366. sz. rendeletével elrendelte, hogy mindazon magántulajdonban lévő tenyészkanccák, amelyek a „Tájfajta Tenyésztés” intézményénél párosítva és törzskönyveztve vannak, mentesítve lesznek a katonai célokra szolgáló sorozások alól. A makói ménállományon a párosítások és ezzel kapcsolatos törzskönyvezések szeptember hó 3., 4. és 5. napján fognak megejteni. Eckhardt Vilmos g. e. elnök.

— **Zsákoknak ismertető jelzéssel való kötelező ellátása.** A polgármesteri hivatal a m. kir. földművelésügyi miniszter alábbi rendeletét teszi közhírré: A m. kir. földművelésügyi miniszternek 1915. évi 91300. számú rendelete a gabona és liszt szállítására szánt textilos zsákoknak ismertető jelzéssel való kötelező ellátása tárgyában. Az 1895. XLVI. t. e. 1. §-ának 2. bekezdésében nyert felhatalmazásom alapján a m. kir. belügyi és kereskedelemügyi miniszter urakkal egyetértőleg a következőket rendelem 1. §. A papírfonálból előállított, textilose és eféle anyagokat is tartalmazó zsákok (u. m. textilose- vagy textilit zsákok), amelyek méreteik és minőségüknek fogva gabona és liszt szállítására alkalmasak, vagy ily anyagok szállítására vannak számvá, a forgalomba hozatal előtt legalább 6 cm. széles, a zsák középvonalában mindkét oldalán hosszabb futó vörös színű, vízzel le nem mosható sávval látandók el s erre a sávra a zsák mindkét oldalán legalább 5 cm. magas, vízzel le nem mosható, fekete betűkkel a következő felírást kell alkalmazni: „Nedvességtől óvandó”. 2. §. Az, aki az 1. §-ban említett zsákokat az ott elrendelt megjelölések nélkül eladás, használatra kölcsönözés útján, avagy bármi más módon forgalomba hoz, ugyszintén az, aki ily zsákokat az előirt jelzés nélkül használ fel lisztnek és gabonának elszállítására való csomagolásnál, az 1895. XLVI. t. e. végrehajtása tárgyában kiadott 1896. évi 38286. sz. F. M. rendelet 19. §-ának 2. bekezdése értelmében az 1915. évi XLVI. t. e. 4. §-ának megfelelően büntetendő. 3. §. Annak a kérdésnek az elbírálásánál vajjon oly zsákokról van-e szó, amelyekre a jelen rendelet 1. §-ában előirt megjelölések kötelezők, kétség esetén a m. kir. ipari kísérleti és anyagvizsgáló intézetnek (Budafok) véleményét kell meghallgatni. A magvizsgáló zsákokat erre a rendeletre való hivatkozással oda kell küldeni. 4. §. Ez a rendelet 1915. évi szeptember hó 1-én lép életbe. Budapest, 1915. évi augusztus hó 17. A miniszter helyett: O t t l i k sk. államtitkár.

— **Méhészeti tanfolyam a rok-**

kant katonáknak. Gera Sámuel h. polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: A m. kir. földművelésügyi miniszter ur késznek nyilatkozott arra, miszerint Temesvárott a „Délmagyarországi Méhészegyesület” vezetése és közreműködése mellett a háború által rokkanttá vált katonák számára méhészeti tanfolyam létesíthető. Ezen akció a rokkant katonák keresőképességének biztosítását célozza. Felhívtnak a városban tartózkodó rokkant katonák, akik ezen tanfolyamon részt venni óhajtanak, hogy a v. katonai ügyosztálynál f. évi szeptember 5-ig jelentkezzenek.

— **Bármilyen cimen is megszállott idegeneket be kell jelenteni.** A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 5112-914. B. M. eln. sz. rendelete értelmében Makó város területén köteles minden szállásadó, vagy ennek megbízottja külföldi és belföldi egyént, aki nála bármily rövid időre, akár ingyen, akár ellenérték fejében, állandóan vagy ideiglenesen, bérként, rokonszolgálat, munkaviszony vagy bármily más cimen megszáll, a rhatóság által ingyen szolgáltatandó bejelentő lapokon a rkapitányi hivatalnál azonnal bejelenteni s az eltávozást kijelenteni. Ezen rendelkezések megszegése kihágást képez és 2 hónapig terjedhető elzárással, azonkívül 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Rendőrfőkapitány.

— **Holnap 100 orosz fogoly-munkás érkezik.** A gazdaközönség türelmetlenül várta már a hatóságok által a földművelésügyi kormánytól kért 600 orosz fogoly-munkás megérkezését. Ezt a fogolytranszportot a fogolytábor-parancsnokság értesítése szerint csak turmsokban bocsájthatják a munkaadók rendelkezésére s ehhez képest a gazdák közt leendő kiosztás végett a földművelésügyi kormánytól kért 600 fogoly munkás közül 100 munkás folyó évi szeptember hó 1-én (szerdán) délután 7 órakor ide érkezik. Gera Sámuel városi főjegyző felhívja azon munkaadókat, akik fogoly-munkások igénybevételét a hatóságnál bejelentették, de a munkásokra termények betakarítása céljából már most szükségük van s így a munkásokat a holnap napon megérkezésük után át akarják venni, hogy e körülményt folyó évi szeptember hó 1-én napjának délelőtti 11 óráig a városi széképület kistanácstermében működő, kiküldött bizottság előtt multhatatlanul jelentsék be.

— **A bialovicskai erdők.** A győzedelmes csapatok tgvalevőleg elérték Oroszlengyelország hatalmas erdőseit, a bialovicskai erdőt. Ez az erdő 1300 négy-szögkilométer kiterjedésű, amelynek gazdag faállománya, különösen a német fapiac szempontjából, eddig is nagy jelentőségű volt. Tavaszkor tutajokba kötözve usztatták le a Nareven a bialovicskai erdőkből a fát, amelyet Hamburgban, Brémában, Lübeckben adtak el. Ducolásra használták leginkább ezt a fát, csakhogy rendkívül költséges volt a szállítás, mert télen kellett már a Narevhez vinni s csak tavaszkor usztatták le a folyón. Ez drágította meg a bialovicskai erdő fáját.

— **Ragadós száj- és körömfájás Makón.** Makó város területén a ragadós száj és körömfájás fel-

lépett, ennél fogva felhivom az állattulajdonosokat, hogy állataik megbetegedését a járvány elfojtása végett annál is inkább jelentésük be állatorvosoknál, mivel szakközveim által vizsgálatot fogok tartatni s az eltitkolók ellen a legszigorubbán fogok eljárni.

— **Gazdátlan sertés.** Békés-sámszon község házában a község határában elfogott egy drb. 2 év körüli jegyes fülü szőke koca sertés őriztetik gazdátlanul, tulajdonosa f. évi szeptember 8-ig ugyanott átvetheti.

— **Anyakönyvi hírek, Elhal-tak:** Tamás György 77 éves, Mészáros Erzsébet 9 hónapos korában.

— **WEISZMANN MALVIN** bevásárlási utjáról visszatérve a n. b. vevőközönségnek ismét rendelkezésére áll. Átalakítások jutányos árban készülnek. Tanuló leányok fizetéssel felvétetnek.

Ezek az asszonyok...

Hadiözvegy hűtlensége

Makó, aug. 31.

Ma egy olyan levél jött szerkesztőségünkbe Galiciából, amely ritka a maga nemében. Szívesen leközzöljük, hátha segítünk szegény hadbavonult polgártársunk buján baján, melyet olyan megindítóan ad elő.

Még tavaly a legelső mozgósítási napokban bevonult csapatostól M. M., egyik gyalogezredünk közkapitánya, civilibeneserő és téglá-égető és berakó Makón. Itthagya szeretett feleségét, mesz-sze Galiciába került, ahonnan szorgalmasan írogatta leveleit tele vágyakozással a felesége és a tűzhelye iránt. Várta-várta a választ, epekedett egy sor írásért, a felesége keze írásért. De csak nem jött, már több mint egy éve oda van s hosszú időn át a hűtlen asszony egy sort se küldött az urának. A hadisegély bezzeg jól esik, jut belőle bársonyra, se-lyemre, lakkeipőre, pucera, mo-zira, csak egy tábori lap olyan drága... Itt közöljük szegény Misájának panaszos sorait, hadd piruljon az az asszony. (Haj de nagyon félünk attól, hogy sok makói asszony fog pirulni!)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Azon alázatos kérelemmel fordulok becses lapjának kiadóhivatalához, ha lene szíves o-j hazafiaság irántam, hogy néhány soraimat közé tené becses lapjának valamely rovatába. Nem kedvtelésből teszem, de régebb idő óta a harctéren szenvedek és kint létem óta már számos levelet küldtem feleségemnek. Választ nem kapok, talán nem kapja meg és most azon bizalommal vagyok, hogy talán így becses lapjának tudóitásával hirt szerez rólam. Kérem a Szerkesztő urat, ha hözé tené néhány soraimat, egyet címemre el küldene jól esne beteg ágyamon hazai írást olvasnom. Maradok hazafias üdvözlé-tel
M. Mihály.

A szomorú galíciai levél még egy verssel van feltűzdelve, hogy rigmusokban könnyítsen nehéz szívére, szegény meg nem értett szívére... A felesége meg nagyon jól tenné, ha pennát fogna és sietne megvigasztalni szegény „szenvedő” urát...

A háboru vége

Hét hét és hatvanhét hét

Makó, aug. 31.

A békében — talán vannak még öreg emberek, akik még nem felejtették el — szelvény-hosszában el voltak terjedve jóslatok a nagy világháborúról. Akkor mindenki, akinek egy jó töltött káposztás vacsora után zavarosak voltak az álmai, azokból egy pontos dátumot tudott ki-hámozni a nagy európai kavardás megkezdéséről. A sok-sok jóslatból természetesen volt sok olyan, amely bevált, hiszen minden esztendő valamennyi napjára jutott belőlük egynéhány.

Most a háboruban a béke meg-jósálásiak lettek divatosak. Azok-nak, akik hinni szeretnek ezekben — és van-e, aki nem szívesen hisz — módjuk van válogatni bennük, most ha az egyik megjósolt békénap elmulik, ma-rad más, mindennapra jut.

Egyik aradi ujság legújabbán a jóslatok talányszerű nyelvezetén megírt levelet kapott Sztanefa-lvárról egy busuló hadiözvegy-től:

„Jelentkezek, hogy az Isten sugalmából vettem, hogy attól a naptól, amelynél kezdődött a Véraldozat lenni, attól a naptól számítva hét hetek és hatvanhét hetek végeztetnek és egy héten is fél héten véget vet a véraldo-zatnak. És hazabocsájtatnak a férfiak és megépítetnek az utcák és a kerítések. Az nagy örömnap lesz november 23-án, ak-kor lesz vége a véraldozatnak. Ugy legyen. Amen.”

Hiszen tudjuk, hogy jó lenne, ha a férfiak hazajönnének, de azért, nem kell az egészét kész-pénznek venni, hátha még előbb...

SZINHÁZ

MŰSOR:

Szerdán Völcsy Rózi bemutatója **TIMÁR LIZA**.

Csütörtökön Radó Nelly és Sebestyén Irma bemutatkozása **SZIBILL** (az orosz testőrtiszt székese) nagy operett.

Pénteken nincs előadás. Szombaton Radó Nelly és Révész Ilonka fellépéssel: **TISZAVIRÁG** nagy operett.

Vasárnap délután olesó hely-árral **A KET JÓMADAR** nagy operett.

A gépirókiasszony

a címe a ma este bemutatott da-rabnak, melyben Karinth Frigyes roppant előzékenyen és gavalléros figyelemmel szolgálja ki a szereplőket. Mindegyiknek juttat egy igen hálás szerepet ebben a moz-galmas riportban, vagy — ha úgy tetszik, ebben a sok nótáktól derős krokiban.

A címszerepben jó megjelenésű, ügyes színésznőnek mutatkozott Rakovszky Margit. Pompás alakítá-sokkal járultak az est sikeréhez Pirtér Irma, Rónai, Komlós és Sugár.

* **Timár Liza** — Völcsy Rózi-val. Ma este mutatkozik be kö-zönségünknek Völcsy Rózi színtársulatunk új drámai színész-nője, Bródy Sándor nagyhatású darabjában, a „Timár Liza”-ban, mely a Vigszínháznak most is egyik legkedveltebb műsordarabja. A darab többi főbb szerepeit Ra-kovszky Margit, Nádasyné, Remete Géza, Rónai, Komlós, Thorma, Kaffka, Sugár és Szarvassy ját-szák. Völcsy Rózi bemutatkozását érdeklődéssel várja közönségünk.

* „Szibill”, a két új primadon-nával. Holnap csütörtökön lép fel először a társulat két új prima-donnája, Radó Nelly és Sebestyén Irma, a nagysikerű és re-mekzenéjű „Szibill” nagy operet-tében. Radó Nelly egyike a vidék legjelesebb subrett prima-donnáinak, aki a fővárosban is már számos nagy sikert aratott. Méltó partnere lesz Sebestyén Irma, aki legutóbb a nagyváradi színháznak volt kedvence prima-donnája. A holnapi előadás iránt szokatlanul nagy érdeklődés mu-tatkozik közönségünk körében s előreláthatólag a két primadonna zsufolt ház előtt tartja bemutat-kozását.

* „Tiszavirág” bemutatója. Szín-társulatunk nagy ambícióval ké-szül a Király Színház ez idei legnagyobb sikeri újdonságának a „Tiszavirág” című operette bemutatójára, amely a hét végén lesz.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(980

104. fejezet.

A művészló.

A híres képet nyilvánosan is kiállították, hogy lássa a nagy közönség és mondjon róla ítéletet. Megnézték még külföldi szakér-tők is, de a véleményük igen szétágaztak.

Némelyek azt mondták, hogy nem ér semmit, mások tulajdoni-tottak ugyan neki valami értéket, de olyant, mely igen mélyen alatta maradt a százharmincöt-ezer franknak.

Ily előzmények után került Dubszky a vizsgálóbíró elé. Szó-kás szerint legelőször is a gene-ráliákra nézve hallgatták ki. Eb-ből kitudt, hogy Dubszky 42 éves

nős és két gyermek atyja.

— Lásza! mondá neki a viz-gálóbíró, nem gondolt ön gyerme-keire?

— Bolond voltam!

— A kezeire bízott állami pén-zekből ön mintegy nyolevanezer forintot elkezelt! Mivel mentheti ön ezt?

— Bolond voltam!

— Mire fordította azt a pénzt? Gondoljon vissza, talán eszébe jut valami!

— Élőképekre, habtündérekre adtam ki!

— Ezek talán a modern mű-vészet új vívmányai! jegyzé meg a vizsgálóbíró. Elhozta ezeket is!

— Oh nem! Ott maradtak a római orfeumokban!

— Ah, már értem! kiáltott fel a bíró meglepetve. Ön tehát el-mulatta a pénzt! Orfeum-dámákra költötte. Családos ember létére mikép tehetett ön ilyet?

— Bolond voltam!

(Folyt. köv.)

Tájfajta értesítés

Értesítem a Makó és vidéke lótenyésztő gazdaközönségét, hogy a makói tájfajta telepen a

párosítást

őméltósága Gróf D'Orsai el-nök ur ez évben szeptember hó 3, 4 és 5-én délig fogja megtartani. Akinek van jó mi-nőségű muhar szénája eladó, jelentse ott

Thaler

tájf. telepvezetőnél.

Eladó földek

Böresök Jánosnak a makói pusztán 73 sz. a. Takács Mihály zomszédságában, közel a nagy-majláthi határhoz,

10 kath. hold

(1200 négyszögöl) tanyaépület és szép gyümölcsös kerítél, ugyan-csak a makói pusztán 75 szám-alatt a Kásahalom mellett

14 kis hold

földje szintén tanya épülettel örök-áron szabadkézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal pusztán 75 sz. alatt.

Eladó ház.

A Verebes között levő ujonnan épült

házam szabadkézből örökáron eladó.

Értekezni lehet:

Mágori Bálintné

Rákóczi-utca 42. új szám alatt.

Ablakredőnyök önműködvel minden nagyságban kap-hatók a PALLAGI cégnél.

Mindenféle
marhákat, vágókat, fias
tehenet, ökröt, tinót, csi-
kót és uszöket vásárol
SEMANN JÓZSEF,
értekezhetni Iritz Mikeánál.

**Hagymás, fokhagymás
és tormás zsákok**
kaphatók.

Fűzfavesszők gacsiba-
tanyámon eladó

Mandl Zeigmond, Makó

POÓR ENDRE

gyógyászati és kórházi kapható Makón

VILMACRÉM

gyors és biztosan ható ár-
szélesítő szer, szél, máj, ar-
c- és bőrvérzés és min-
dentéle kórtípusok ellen

Vilma hajpor, Vilma szap-
pan és hajjuttató szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajpor 1 korona. Vilma
szappan 70 fill. Hajjuttató 1 ko-
rona. Pipettázó 100 fill. Készítők
Makón kaphatók.

111 kath. hold föld

tanya, ártézi-kuttal az orosz-
lamos-törökkanizsai országot
mellett bármilyen vetemény
alá f. é. oki. 1-től KIADO

Értekezni lehet:

Gulácsi János

gépraktárában, Makó, I. Des-
seffy-tér 31. Telefon: 50,

Földhasznóbérbeadás

Paku István tulajdonát képező, a
keresztöltés tövében a csinált ut
mellett levő 9 és fél hold

tanya földjét

a rajta levő gazdasági épületekkel
együtt gabona és hagymatermelés
alá szándékozik parcellákban ha-
szonbérbe kiadni. Ugyisint a
Mikócsában 1 járandó vetemény
alá kiadó. Értekezni lehet: Káivin-
utca 48. szám alatt.

Kitűnő

mangolica süldők

vész és orbánc ellen be van-
nak oltva kaphatók:

Semann Józsefnél,
megtekinthető IRITZ MIKSÁNÁL.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting“

Diesel motorok

Szivőgáz

és benzinmotorok.

Cseplőgarnitúrák benzín- és
nyersolajlokomobillal. Benzi-
nos magánjárók.

Magjapó újdonság!

Nyersolajmotorok

keresztfelvezetésekkel.

Bellórt Ignác és Társa

Budapest, V. Kobáry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjen! Hatalmi árajánlatot!

Legmesszebbmenő jótállás!

Kedvező fizetési feltételek!

Lábápoláshoz! Izzadás ellen!

A mostani világháborúban a nagy fá-
radalmak között harcosaink áldása

1 tubus
1-50

Pára-pasta

1 tubus
1-50

megkönnyebbiti a gyaloglást, megszünteti a test
(láb és kéz) izzadását, megakadályozza a bőrké-
ményedés képződését és bevált óvszer az összes
bolhák tetvek és egyéb férgek ellen

Kapható Makón:

Popper Gyula drogériájában, Főtér.

Tábori postacsomagban küldhető.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

K Ö N Y V N Y O M D A.

Készülnek:

Rovatós iverk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja
az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen
megfelelően villanyerőre berendezett műintéze-
tét, mely a modern technika vívmányai sze-
rint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig
mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.